

Netwerk Dementie
Bommelerwaard | 's-Hertogenbosch e.o.

Jaarverslag 2023

Voortgang meerjarenplan 2023-2024

14-3-24

Esther Tetteroo

Netwerkcoördinator

Inhoud

Terugblik	3
1. Het zorgprogramma ‘casemanagement bij dementie’	4
1.1 Proactieve zorgplanning.....	4
1.2 Werkzaamheden casemanagers dementie	4
1.3 Werkzaamheden andere casemanagers (POH en WVPK)	5
1.4 Communicatie bij verwijzing en samenwerking	6
1.5 Crisiszorg en nazorg.....	6
2. Domeinoverstijgende samenwerking	7
2.1 Sociaal domein	7
2.2 Zorg- en medisch domein.....	8
3. Inbedding en verduurzaming van ons Netwerk Dementie.....	8
3.1 Toekomstplan stuurgroep.....	8
3.2 De vakgroep casemanagers dementie.....	9
3.3 Innovatie.....	10
3.4 Communicatie	10

Terugblik

2023 was het jaar dat de keten-/netwerksamenwerking dementie **12,5 jaar** bestond!

Gestart door geriater Paul Dautzenberg, als pilot. Met casemanagers dementie vanuit het ziekenhuis, de VVT, de huisartsenzorg en de GGz. Met een moeilijke periode na de transitie van 2015, door herpositionering van de wijkverpleging en 1^e lijn, waarbij ook de casemanagers dementie onder deze betaaltitel moesten gaan declareren. De keten werd omgebouwd tot een Netwerk Dementie, met casemanagers dementie werkzaam vanuit VVT-organisaties. In 2019 ontstond hernieuwde energie en behoefte om de samenwerking te versterken rondom het regionale dementievraagstuk. 14 VVT-organisaties vormden samen een stuurgroep en leverden casemanagement in de regio. Dit werd geformaliseerd middels een zorgprogramma 'casemanagement bij dementie' en sindsdien werken we door middels van een meerjarenplan aan het continue verbeteren van de samenwerking, zorg- en ondersteuning bij dementie in onze regio.

Het is een tijd van grote zorgvraagstukken; door personeelstekorten, oplopende wachtlijsten voor verpleeghuizen en overbelaste mantelzorgers. Professionals en stuurgroep werkten al aan een goede samenwerking en met de komst van de Nationale Dementiestrategie, het Integraal Zorgakkoord en WoonZorgAkkoord is de noodzaak tot samenwerking nog groter geworden.

Dit betekent dat ons huidige meerjarenplan (2023-2024) in het teken staat van meer *integraal* samenwerken. En dat stimuleren we op diverse manieren; door proactief samen te werken als stuurgroep op diverse thema's, door de casemanagers dementie meer als één team te laten samenwerken, en door nadrukkelijk de samenwerking op te zoeken met partners van andere domeinen. Dit blijkt ook uit de pijlers van ons meerjarenplan.

1. **Het zorgprogramma 'casemanagement bij dementie'**
2. **Domeinoverstijgende samenwerking**
3. **Inbedding en verduurzaming van ons Netwerk Dementie**

De stuurgroepleden hebben allen in thema-werkgroepen deelgenomen en middels een plan van aanpak gewerkt aan het realiseren van de gestelde doelen uit ons meerjarenplan. Dit jaarverslag beschrijft de evaluatie en bereikte resultaten per pijler, nu we halverwege ons 2-jarig plan zijn.

1. Het zorgprogramma 'casemanagement bij dementie'

1.1 Proactieve zorgplanning

Beoogde Resultaten: *Eind 2024 is de bekwaamheid van CM(D) -casemanagers (dementie) - in het voeren van gesprekken over proactieve zorgplanning verbeterd. Dit blijkt uit verbeterde scores in de Dementiemonitor Mantelzorg en uit eigen evaluatie.*

Eind 2024 wordt er in de keten (0^e-2^e lijn) gewerkt met een integraal zorgplan, of in de geest van een integraal zorgplan, ten aanzien van proactieve zorgplanning.

Proces: In 2021-2022 heeft er vanuit 'Fijn Leven in de Bossche regio' het project gedraaid: 'Juiste zorg op de juiste plek in de laatste levensfase'. Leden van het Netwerk Dementie hebben hieraan deelgenomen.

Laag pitje: De subsidie stopte in 2023, waarna dit project op een laag pitje is komen te staan. Er lijkt zeker een slag gemaakt te zijn ten aanzien van bewustwording bij professionals in het spreken over de toekomst. Maar er is weinig facilitering meer geweest vanuit Fijn Leven t.a.v. deskundigheidsbevordering en het implementeren van een dataset over proactieve zorgplanning in elk zorgplan.

Dementiemonitor: De volgende Dementiemonitor wordt gehouden in 2024.

1.2 Werkzaamheden casemanagers dementie

Beoogde resultaten: *Eind 2023 is de werkwijze van de casemanagers geoptimaliseerd, volgens richtlijnen van het zorgprogramma, en werken zij meer eenduidig.*

Eind 2023 is de wachttijd voor casemanagement dementie verlaagd tot (minimaal) de treeknorm. Er is een eenduidige vorm van wachtlijstbeheer.

Eind 2024 is de dekkinggraad van CMD verhoogd van 20 naar 30%. Er is tevens inzicht in de dekkinggraad van het casemanagement en deze is minimaal 50%.

Proces: Begin 2023 heeft er, onder supervisie van de werkgroep 'zorgprogramma', een evaluatie plaatsgevonden van het casemanagement dementie in onze regio. Deze uitkomsten hiervan zijn gebruikt om verbetervoorstellen te formuleren. Hierbij was ook aandacht voor wachtlijsten, verwijzing en waarneming.

Stepped care of niet: Er is geconcludeerd dat meerdere, maar niet alle zorgaanbieders werken volgens het stepped care-principe beschreven in het zorgprogramma. De stuurgroepleden hebben zich opnieuw gecommitteerd aan dit zorgprogramma en werken (indien nodig) nog aan de implementatie ervan binnen hun organisatie.

- Wachtlijsten:** Er zijn afgelopen jaar wachtlijsten geweest in onder andere Bostel en de Bommelerwaard. Deze ontstonden door casemanagers dementie die vertrokken en nieuwe collega's die ingewerkt moesten worden. Ook ontstond er her en der tijdelijk drukte in andere regio's. Wanneer het de casemanagers dementie niet lukte om binnen de treknorm cliënten op te starten, of om elkaar hierin uit te helpen, zocht de stuurgroep creatief met elkaar naar oplossingen. Zo hebben casemanagers uitgeholpen in andere regio's en is er een ZZPer ingezet om wachtlijsten weg te werken. Gezien de toename van het aantal thuiswonende mensen met dementie zal wachtlijstbeheer onder de aandacht blijven van de casemanagers en de stuurgroep.
- Business case:** Er is in 2023 een business case gemaakt om inzichtelijk te krijgen wat het verschil is tussen de huidige en benodigde formatie casemanagers dementie, als we een dekkingsgraad van 50% willen halen in onze regio. Aangezien uit deze business case is gebleken dat er een flink formatie tekort is, maar ook een financieringstekort, zal de werkgroep 'data' begin 2024 voorstellen doen om de beschikbaarheid van casemanagement zoveel mogelijk te waarborgen, nu en in de toekomst.
- Caseloadnorm:** Om eenduidiger te kunnen werken als vakgroep, wil de stuurgroep duidelijkere normen opstellen die voor alle casemanagers gelden. De werkgroep 'data' heeft hiertoe voorstellen gedaan, vanwege het maken van de business case. Deze normeringen worden begin 2024 gedeeld met de vakgroep, zodat het werk (zo nodig) hierop aangepast kan worden.
- 2 Nascholingen:** Er hebben het afgelopen jaar 2 nascholingen plaatsgevonden voor de vakgroep casemanagers dementie; namelijk een bezoek aan het T-Huiz en een scholing over wils(on)bekwaamheid en belangenbehartiging.

1.3 Werkzaamheden andere casemanagers (POH en WVPK)

Beoogde resultaat: *Eind 2024 zijn praktijkondersteuners van huisartsen en wijkverpleegkundigen voldoende bekwaam en gefaciliteerd in het voeren van laagcomplex casemanagement, zoals blijkt uit de evaluatie.*

Proces: De evaluatie van het zorgprogramma, begin 2023, heeft aandachtspunten opgeleverd t.a.v. de bekwaamheid en facilitering van POH en wijkvpk als (basis)casemanagers. De werkgroep 'zorgprogramma' heeft deze omgezet in verbetervoorstellen.

Scholingsprogramma: Er zijn verbeterplannen gemaakt om implementatie en kwaliteit van het stepped-care casemanagement te verbeteren, o.a. door het ontwikkelen van een regiobreed scholingsprogramma voor basiscasemanagement (streefdatum eind 2024), inclusief een e-learning en het maken van een filmpje voor burgers en professionals over onze werkwijze.

Afstemming: Het Netwerk Dementie (stuurgroep én professionals) hebben regelmatig afgestemd met wijkverpleegkundigen en POH/huisartsen (of de huisartsengroep JBH) over ieders rol en inzet als casemanager, volgens het zorgprogramma.

Inzet welzijn: De visie en inzet van de methodiek 'Sociale benadering bij dementie' wordt steeds meer uitgerold in de regio. Er wordt gebrainstormd over de inzet van (HBO-) welzijnsmedewerkers als (basis)casemanager. De werkgroep 'zorgprogramma' wil in 2024 komen tot een visie en/of voorstel hierover. Dit zou het aantal casemanagers kunnen verhogen, gezien de toename van het aantal cliënten.

1.4 Communicatie bij verwijzing en samenwerking

Beoogde resultaten: *Eind 2023 wordt op een verwijzersvriendelijke, eenduidige manier verwezen naar casemanagement (consult of regievoering), via Zorgdomein.*

Eind 2023 zijn alle betrokken professionals actief aangehaakt bij VIP-Live.

Proces: De diverse manieren van verwijzing is een knelpunt dat uit de evaluatie van het zorgprogramma is gebleken. Er was geen eenduidige visie op en inrichting voor verwijzing. Hier zijn oplossingen voor gezocht en gecommuniceerd. De praktijk blijkt echter weerbarstig; verwijzers kiezen graag hun eigen manier van verwijzen.

Zorgdomein: Begin 2023 is Zorgdomein door alle partijen ingericht als verwijzerstool en dit is gepromoot in de regio. Bij sommige zorgaanbieders verliep dit prima, maar andere aanbieders hadden problemen bij de inrichting. Hierdoor zochten verwijzers nog steeds naar alternatieve manieren van verwijzing.

Verwijzing: In 2024 start het project 'samen in de wijkzorg'. Zodra dit mogelijk is zal de verwijzing voor casemanagement volgens deze nieuwe werkwijze verlopen. Dit zorgt ervoor dat aangemelde of wachtende cliënten beter in beeld zijn en casemanagers hier gemakkelijker samen in kunnen optrekken.

VIP: Het afgelopen jaar is VIP gestimuleerd als beveiligd communicatieplatform, zowel door JBH als door het Netwerk Dementie. De meeste casemanagers dementie, huisartsenpraktijken en wijkvbk gebruiken deze tool. Sommige SO's ook. De geriateren willen deze tool niet gebruiken, tot deze kan communiceren met hun HIX.

1.5 Crisiszorg en nazorg

Beoogde resultaten: *Eind 2024 hebben verbetering in het zorgprogramma geleid tot meer preventief en anticiperend werken, waardoor er minder crisissen ontstaan.*

Eind 2023 wordt nazorg gefaciliteerd voor casemanagers dementie.

- Proces:** Vanuit Iedereen Zorgt (bestuurlijke samenwerking VVT-partijen) draaien twee trajecten t.a.v. crisiszorg: het Regionaal Coördinatiepunt en de IBS-preventie. Het Netwerk Dementie is daar zijdeling bij betrokken.
- Voldoende handvatten:** Het zorgprogramma 'casemanagement bij dementie' zou voldoende handvatten en lijn moeten bieden voor het anticiperen op aanstaande crisissen. Er wordt dus waar mogelijk aangesloten bij verbeteringen vanuit het RCP en IBS-preventie.
- Waarneming:** Wat nog niet goed is ingeregeld is waarneming van casemanagers dementie door casemanagers dementie. Dit wordt nu binnen de eigen organisatie geregeld, maar niet alle zorgaanbieders hebben meer dan 1 casemanager dementie in dienst. Het aanpassen van de verwijzingsprocedure, via project 'samen in de wijkzorg', wordt als kans en moment gezien om ook de waarneming beter in te regelen. Casemanagers dementie zullen dan immers meer als 1 team per wijk/dorp gaan samenwerken. Wel is de inzage in elkaars dossier een bottleneck, waar nog een oplossing voor gevonden moet worden.
- Overdracht:** De casemanagers voor jonge mensen met dementie hebben een tool ontwikkeld ter verbetering van overdracht van extramuraal zorg naar opname. In 2024 wordt hier een pilot voor gedraaid binnen de vakgroep.
- Nazorg:** Er zijn vooralsnog geen mogelijkheden om nazorg te declareren op conto van de opgenomen client, aldus VGZ.

2. Domeinoverstijgende samenwerking

2.1 Sociaal domein

Beoogde resultaat: *Eind 2024 is er per gemeente en welzijnsorganisatie er een vorm van samenwerking geborgd met de gemeentes en/of welzijn in onze regio, t.a.v. informatie en voorlichting, vroegsignalering en WMO.*

Aandachtspunten zijn: de dementievriendelijke gemeenschap, specifieke doelgroepen, respijtzorg, ouderenmishandeling en sociale benadering.

Proces: De werkgroep 'samenwerking andere domeinen' heeft een strategie bepaald om de samenwerking met gemeentes en welzijn te verbeteren. Er is een pitch gemaakt en een methodiek gekozen, namelijk de Dementiescan voor gemeentes. We trekken hierbij samen op met Alzheimer Nederland, die al goede ingang heeft bij veel gemeentes.

Pilot Den Bosch: Om uit te testen wat het Netwerk Dementie, Alzheimer Nederland en een gemeente voor elkaar kunnen betekenen, startten we in gemeente Den Bosch. De pitch is goed ontvangen, de behoeften zijn hetzelfde: waar mogelijk samen optrekken. Er is een dementiescan ingevuld en begin 2024 zal een patient journey worden opgesteld, aan

de hand waarvan gezamenlijke thema's worden gekozen om aan te pakken. Het doel is om in 2024 ook (samen) bij de andere gemeentes aan te schuiven.

Ouderenmishandeling: Veilig Thuis heeft een beleidsplan gemaakt ter preventie van ouderenmishandeling in regio Den Bosch. De coördinator neemt deel aan dit project. Het idee is om een scholing hierover te organiseren in 2024, voor een breed publiek.

Dementievriendelijke gemeente: In de meeste gemeentes zijn casemanagers of de coördinator betrokken bij overleggen ter stimulering van een dementievriendelijke gemeente (of vergelijkbaar).

2.2 Zorg- en medisch domein

Beoogde Resultaat: *Waar mogelijk trekt het Netwerk Dementie samen op met huisartsengroepen, ziekenhuis en andere netwerken, t.a.v. kennisdeling, procesverbetering en deskundigheidsbevordering.*

Aandachtspunten zijn: samenwerking volgens zorgprogramma, specifieke doelgroepen, overdracht, proactieve zorgplanning en ouderenmishandeling.

Proces: Er zijn bestaande overleggen, zoals het 'zorgproces dementie' en 'regionaal ouderenoverleg' waar ontwikkelingen en aandachtspunten binnen het zorg- en medisch domein worden besproken. De coördinator neemt hieraan deel.

Druk op POH: De huisartsen/poh ervaren veel druk en vinden het soms lastig om de ouderenzorg in hun praktijk vorm te geven. Zij verwijzen graag snel naar een casemanager dementie. Door scholing wordt hun bekwaamheid langzaam vergroot. Hun facilitering in tijd is wisselend, afhankelijk van beleid van elke afzonderlijke praktijk.

Verwijzen door geriater/SO: de geriater en SO's geven aan graag zelf te willen verwijzen naar casemanagement. Nu is deze rol toebedeeld aan de huisarts, als hoofdbehandelaar. Ook de huisartsen wensen dat geriater/SO's dit zelf kunnen. In 2024 dient het Netwerk Dementie hier een beslissing over te nemen.

Dashboard: JBZ, JBH en het Netwerk Dementie hebben alle drie de behoefte geuit om meer datagedreven te kunnen werken. Alle drie de domeinen houden sturingsinformatie bij. Als we dit kunnen delen in een regionaal dashboard kunnen we gedegener beleidskeuzes maken, gezien de groeiende groep mensen met dementie. In 2024 gaan we dit verder verkennen en concretiseren.

3. Inbedding en verduurzaming van ons Netwerk Dementie

3.1 Toekomstplan stuurgroep

Beoogde resultaat: *Eind 2024 is de inbedding van het Netwerk Dementie geborgd in de regio, in samenhang met het zorg-, medisch- en sociaal domein.*

Proces: Om recht te doen aan de opdracht van ons Netwerk Dementie, slagvaardig te zijn, een toegerust op de toekomst, is een andere vorm van governance nodig. De werkgroep 'toekomst' heeft aandachtspunten opgesteld en een adviseur aangetrokken om scenario's te schetsen van een passende governance.

Aandachtspunten: de vragen die leven, en werden gesteld aan de adviseur:

- Verder als VVT-netwerk of ook andere domeinen betrekken?
- Dementie als onderdeel van een groter zorgnetwerk?
- Aansluiting/verbinding met het VVT-programma 'Iedereen zorgt'?
- Meer samenwerken met 'Samen in Zorg' (Oss Uden Meierijstad)?
- Huidige stuurgroep continueren of met een dagelijks bestuur en werkgroepen of klankbordgroepen werken?
- Hoe omgaan met 4 partijen die interesse hebben tot aansluiten?
- Hoe omgaan met randgemeenten Schijndel, Haaren en Heusden?

Advies: De adviseur heeft begin december haar advies opgeleverd. Dit advies bleek meer een probleemanalyse en richting te bevatten, dan een concrete inrichting. Er zijn nog diverse vragen overgebleven en de gesprekken met sleutelfiguren van andere domeinen dienen nog plaats te vinden. De werkgroep 'toekomst' zal hier een plan voor maken en in 2024 tot concrete voorstellen komen.

Geen scholing: Er heeft geen scholing/heisessie o.i.d. plaatsgevonden met de stuurgroepleden over netwerksamenwerking in het algemeen of toegespitst op de aandachtspunten van ons Netwerk.

Beleidsgroep: De Beleidsgroep, onder voorzitterschap van Alzheimer Nederland, is 2 keer bijeen gekomen. Hier was een afvaardiging van ons Netwerk Dementie bij aanwezig. Ontwikkelingen, signalen en knelpunten zijn daar informatief besproken.

3.2 De vakgroep casemanagers dementie

Beoogde resultaat: *Eind 2023 functioneert de vakgroep casemanagers dementie als 1 team en ervaren zij een goede afstemming met het gehele Netwerk Dementie.*

Proces: De casemanagers dementie hebben geïnvesteerd in samenwerking en afstemming in hun regioteam (Noord, centrum en Zuid). De stuurgroep stimuleert deze samenwerking als middel voor kwalitatief goed casemanagement. De coördinator ondersteunt dit proces in elk regioteam.

Spanningsveld: de casemanagers dementie ervaren een spanningsveld tussen het beleid en opdrachten vanuit de eigen organisatie, en die vanuit het Netwerk Dementie. Zij proberen steeds meer als 1 team samen te werken in de regio, maar -na jaren van werken vanuit je eigen organisatie- is het lastig om echt samen te werken.

Uitleg door stuurgroep: Begin 2024 zullen afgevaardigden van de stuurgroep in elk regioteam uitleg komen geven over de 'gezamenlijke opdracht', dus het integraal samenwerken, met als uitgangspunt het zorgprogramma. Dit betekent het sneller verdelen van wachtende cliënten, waarnemen voor elkaar, taken/aandachtsgebieden verdelen als team e.d.

- Intervisie: Alle casemanagers dementie kunnen deelnemen aan intervisie, ofwel binnen hun eigen organisatie, ofwel samen met andere casemanagers. In de Bommelerwaard heeft dit afgelopen jaar niet goed gelopen. Er gaan ook geluiden op om met een intervisiebegeleider te werken. Dit kan in 2024 nader worden verkend.
- Register: de landelijke vakgroepen V&VN en BPSW hebben een kwaliteitsregister specifiek voor casemanagers dementie, dus naast het algemene register. Het is nog niet duidelijk hoeveel casemanagers hier al bij staan ingeschreven.

3.3 Innovatie

- Beoogde resultaat: *Eind 2024 is het Netwerk Dementie aangesloten bij regionale innovaties om de dementiezorg kwalitatief te verbeteren en/of toekomstbestendig te maken. Waar mogelijk initieert het Netwerk Dementie een innovatief project.*
- Proces: De coordinator en stuurgroepleden zijn alert op projecten en innovaties in de regio die raakvlakken hebben met de opdracht van het Netwerk Dementie. In 2023 is er meer verbinding ontstaan met Iedereen Zorgt, waardoor het makkelijker is om die innovatieve projecten te volgen. De coördinator is verder betrokken bij DNN (Dementie Netwerk Dementie) en wordt gevoed door landelijke projecten.
- Landelijke business case: Er is in 2023 een landelijke business case opgesteld, waaruit blijkt dat de maatschappelijke bate van casemanagement vele malen groter zijn dan de kosten. Maar dat de casemanager zichzelf niet terugverdiend. Ook is er landelijke schaarste in beschikbare casemanagers dus zoeken regio's daar creatieve oplossingen voor. Dit is niet conform de zorgstandaard dementie. Onze eigen regionale business case bevestigt dit landelijke beeld en kan als input dienen voor de discussies hierover.
- Andere projecten: Projecten als het RCP, samen in de wijkzorg en preventie IBS zijn reeds benoemd. Er is ook steeds meer aandacht voor verbinding met het sociaal domein, o.a. door Welzijn op Recept en project NOW.

3.4 Communicatie

- Beoogde resultaat: *Interne en externe partijen en cliënten ervaren een goede informatievoorziening, gericht op de regionale dementiezorg, vanuit het Netwerk Dementie.*
- Proces: Een goede communicatie en informatievoorziening is een taak van de coördinator. Zij zoekt zo nodig ondersteuning hierbij van een communicatiemedewerker.
- Artikel: Afgelopen zomer heeft er een artikel in het Brabants Dagblad gestaan over de druk op het casemanagement dementie en de meerwaarde van dit vak.
- Nieuwsbrief: Er is maandelijks een gezamenlijke nieuwsbrief uitgebracht door Alzheimer Nederland en het Netwerk Dementie. Het bereik vanuit het Netwerk Dementie is

zo'n 130 personen, het bereik van Alzheimer Nederland nog groter. Doelgroep zijn professionals en burgers.

Website: op de website van ons Netwerk Dementie: <https://www.netwerkdementie-bwendb.nl/> staat alle informatie die burgers of professionals nodig hebben om wegwijs te worden in ons regionale dementieland. Ook worden er nieuwsberichten geplaatst en elk kwartaal een update over de wachtlijst.